

При переведенні інвестицій у дочірні, асоційовані та спільні підприємства також нерідко використовуються офшорні підприємства і трасти, адже в цьому випадку приріст капіталу у результаті розпорядження інвестиціями не оподатковується. Крім того, офшорні підприємства дозволяють досягти зниження податків при виплаті дивідендів і використовуються для створення інвестиційних портфельів, які можуть складатися з акцій, облігацій та інших інвестиційних інструментів та оподатковуються за зниженою або нульовою податковою ставкою. При розміщенні готівки у вигляді депозитів проценти,

отримані за ними, також не обкладаються податком.

Таким чином, офшорні зони є привабливими для офшорних підприємств завдяки сприятливому валютно-фінансовому режиму, можливості мінімізації оподаткування, високому рівню захисту банківської і комерційної таємниці, лояльності державного регулювання, з одного боку, та непривабливими для держав – донорів капіталу через недоотримання податкових надходжень до бюджету, безконтрольного вивозу капіталів з країни та посилення процесів тінізації економіки, – з іншого.

Література

1. *Энциклопедия офшорного бизнеса : Практическое руководство.* – Лондон. Цюрих. Бостон : Finance Research Group, 2007. – 255 с.
2. Руденко В. В. Інвестиційна діяльність в офшорних зонах: особливості реалізації та перспективи розвитку / В. В. Руденко // *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки.* – 2015. – №1. – С. 133-138.
3. Редзюк Є. В. Офшоризація світової економіки: перспективи для України і світу / Є. В. Редзюк // *Вісник Асоціації докторів філософії України.* – 2015. – №11. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://aphd.ua/publication-34>.
4. Живихина О. С. Направления и механизмы функционирования офшорных зон как метода международного налогового планирования / О. С. Живихина // *Управление экономическими системами.* – 2011. – №10. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uecs.ru/uecs-34-342011/item/699-2011-10-18-07-00-10>.

УДК 338(075.8)

ХАРАКТЕРНІ РИСИ І ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МІКРОКРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Савчук О. – ст. 2 курсу, гр. Ф_{вн}-21

Науковий керівник – к.е.н., доцент Штефан Л.Б.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Дослідження сучасних тенденцій розвитку мікрокредитування малого і середнього бізнесу в Україні та виділення основних проблемних аспектів дасть змогу окреслити перспективні напрямки активізації діяльності банків на цьому сегменті ринку.

Нині отримання мікрокредиту – складний і тривалий процес, що передбачає значні адміністративні витрати як для банку, так і для бізнесу. А ускладнені процедури й підвищені вимоги до позичальників поряд із високими процентними ставками за кредитами суперечать сутності мікрокредитування як доступного, простого та швидкого способу одержання кредитних коштів. На ринку практично немає програм мікрокредитування, які реалізують за рахунок коштів банків, а державні програми стимулювання мікрокредитування або не діють, або ж їх недостатньо фінансують. Внаслідок цього на ринку спостерігається значна залежність банків від співпраці з міжнародними фінансовими організаціями і фондами підтримки підприємництва. Ця ситуація негативно впливає на стабільність ринку мікрокредитування в довготерміновій перспективі.

Основними факторами, що викликали таку залежність, є низька капіталізація банків, обмежена ліквідність у банківській системі країни і висока вартість ресурсів на фінансових ринках. Загалом оцінюючи характерні особливості ринку мікрокредитування в Україні, відзначимо низький рівень його розвитку. Фактори, які стримують розвиток мікрокредитування в Україні, можна поділити на дві групи: проблеми, що постають перед суб'єктами малого і середнього бізнесу, та проблеми для банківських установ [1].

До проблем, які перешкоджають банківським установам активніше розвивати мікрокредитування малого і середнього підприємництва, належать:

- висока вартість ресурсів у банківській системі країни та їх короткотерміновість;
- малі обсяги фінансової підтримки з боку міжнародних фінансових установ та фондів підтримки підприємництва;
- значні ризики функціонування сегменту малого та середнього бізнесу;
- низький рівень якості кредитних заявок клієнтів;
- недостатня розвиненість у банках технології мікрокредитування;
- недостатня захищеність прав кредиторів на рівні законодавства та судової системи;
- нерозвиненість бюро кредитних історій [2].

Висока ризиковість функціонування малих і середніх підприємств є чи не найбільшим стримуючим чинником активного розвитку банками мікрокредитної підтримки бізнесу. Інший такий чинник – значна кредитна завантаженість більшості діючих підприємств, а також негативний досвід співпраці з ними у кризовий період. Важливою проблемою є і низький рівень якості кредитних заявок клієнтів. Причинами цього можна вважати недосконалість розроблених бізнес-планів, низьку якість та ліквідність пропонованого забезпечення за мікрокредитами тощо. Якщо попередні фактори, що стримують розвиток мікрокредитування з боку банків, економічні, то наступні фактори законодавчі, адміністративні й технологічні.

Одна з найбільш вагомих і основоположних причин повільного розвитку ринку мікрокредитування в Україні – це, недостатня розвиненість у банківських установах технологій видачі такого виду кредитів. Водночас є низка причин з боку суб'єктів малого та середнього підприємництва, які стримують їх у бажанні залучити мікрокредити для свого бізнесу. Серед таких факторів виділимо наступні:

- висока вартість мікрокредитів;
- високі вимоги до позичальників з боку банків;
- високий поріг власної фінансової участі у проєктах;
- коротко та середньострокові терміни пропонованих мікрокредитів.

Найбільш суттєвою проблемою для суб'єктів малого і середнього бізнесу, що стримує їх від активнішого залучення мікрокредитів для розвитку власної справи, є високі вимоги банків до потенційних позичальників. Банківські установи,

намагаючись мінімізувати ризики кредитування, суттєво підвищили вимоги до оборотів і прибутковості бізнесу, а також до якості, ліквідності й обсягу забезпечення. Крім цього, майже всі банки вимагають у позичальників значної власної фінансової участі в інвестиційних проєктах. Також фактором, що негативно впливає на готовність бізнесу залучити мікрокредити, є порівняно короткі терміни позик, котрі пропонують банки [3, с. 89].

Проте, саме видача банківських мікрокредитів на створення нового бізнесу може, на наш погляд, суттєво оживити ринок мікрокредитування в Україні. Більш інтенсивному розвитку мікрокредитування у нашій країні заважає і низька фінансова грамотність підприємців, а також недостатня їх поінформованість щодо продуктів та послуг, пропонованих банком. Дані проблеми з боку основних суб'єктів ринку мікрокредитування в Україні суттєво стримують його розвиток, тому потреба у державній підтримці є дуже актуальною.

Література

1. Гринюк А. Перспективи розвитку малого бізнесу крізь призму доступності кредитних ресурсів / А. Гринюк // Вісник Національного банку України. – 2010. – № 1. – С. 52-53.
2. Дзюблук О.В. Активізація банківського кредитування малого та середнього бізнесу в системі заходів із подолання фінансово-економічної кризи / О. В. Дзюблук // Світ фінансів. – 2010. – № 3. – С. 7-13.
3. Штефан Л.Б. Вплив грошово-кредитної політики на поєзавлення кредитної діяльності комерційних банків / Л.Б. Штефан, Н.В. Мацедонська // Молодий вчений. – № 4 (19) квітень – 2015. – С. 87-91.

УДК 336.22.02(477)

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Семененко М. – ст. 3 курсу, гр. Ф_{вн}-31

Науковий керівник – к.е.н., ст. викладач Волошук Р.Є.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Податкова політика, що реалізовується в Україні, не тільки забезпечує формування бюджетів всіх рівнів бюджетної системи, але є одним із дієвих важелів регулювання соціально-економічних процесів. Стабілізація економіки та виконання функцій, віднесених до компетенції органів державної влади, можливі лише за наявності ефективної податкової політики, що відповідає особливостям розвитку держави та економічної ситуації.

Податкова політика – це частина економічної політики держави, що являє собою діяльність органів державної влади, спрямовану на формування та реформування податкової системи в залежності від реалій часу, економічного становища та стратегії держави, з метою підвищення ефективності взаємодії фіскальних органів і платників податків, збільшення податкових надходжень, а також створення ефективного податкового законодавства [1, с.144].

На сучасному етапі розвитку України до основних недоліків податкової політики належать [2, с.142-143]:

1. Податки в Україні не є інструментом підвищення конкурентоспроможності держави. Це проявляється у тому, що система формування державних доходів має фіскальний характер, а регулююча функція податків не є орієнтованою на стабільне економічне зростання.

2. Недосконалість і нестабільність податкового законодавства. Крім того, неоднозначність тлумачення податкового законодавства негативно позначається на діяльності платників податків, знижує привабливість національної економіки для іноземних інвесторів.

3. Наявність в Україні системи спрощеної системи оподаткування, що призводить до таких проблем, як: зниження мотивації підприємницької діяльності, незацікавленості платників податків у зміні свого статусу як суб'єктів, що мають право використовувати спрощену систему оподаткування, що уповільнює їх розвиток та зростання обсягів діяльності, призводить до дроблення деяких середніх підприємств.

4. Витрати на адміністрування податкової системи є надто великими і невідповідними. Діяльність Міністерства фінансів, Державної фіскальної служби, Державної аудиторської служби, Рахункової палати не є достатньо узгодженою, відсутній цілісний інформаційний простір між відомствами, що призводить до повторення деяких функцій.

5. Система митно-тарифного регулювання в Україні не дає змоги оперативно реагувати на зміни кон'юнктури світового ринку, а також торговельних режимів в інших державах, а тому не сприяє